

Vi bruker informasjonskapsler for å forbedre brukeropplevelsen. [Besøk vår informasjonsside](#) for mer detaljer, eller finn lenken i bunnen av NRK.no.

Logg inn

Stort engasjement rundt Iver Jåks utstilling

Iver Jåks regnes som en av de største inspiratorene til andre samiske kunstnere. Nå utstilles noen av hans verker i Oslo.

Kristoffer Dolmen (til venstre), Kurt Hermansen (til høyre i midten) og Hanne Hammer Stien (ytterst til høyre) har alle på hver sin måte jobbet med utstillingen.

FOTO: DAN ROBERT LARSEN / NRK

Dan Robert Larsen Journalist

Vi rapporterer fra **Oslo**

Publisert i dag kl. 08:25

– Iver Jåks står veldig sterkt som kunstner internasjonalt. For meg som en Oslo-jente er ikke Iver Jåks bare en samisk kunstner, selv om han er utrolig viktig for samisk kultur.

Det sier Lene Fjørtoft, kunsthistoriker og salgsansvarlig i Tegnerforbundet.

- Han er en sterk internasjonal modernist. Det ser vi blant annet i hans offerstein. Der jobber han med de runde formene, som er helt fantastisk, forklarer Fjørtoft.

Kunsthistorikeren Lene Fjørtoft har bare pent å si om kunsten til Iver Jåks.

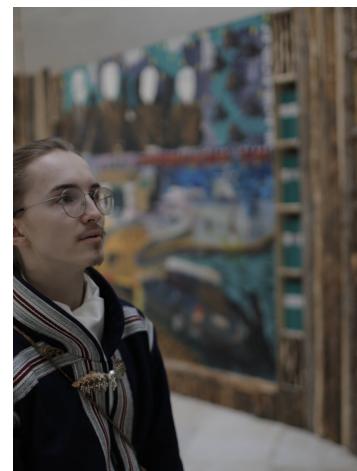
FOTO: DAN ROBERT LARSEN / NRK

Utstillingen «Materialfølelse og virkekraft» med den samiske kunstneren Ánddir Ivvár Ivvár eller Iver Jåks (1932–2007) ble åpnet 27. oktober i Senter for tegnekunst i Oslo.

I helga ble det holdt fagseminar i Oslo om Iver Jåks. Seminaret trakk mange kunstinteresserte, som viste stort engasjement.

Les også:

Samisk kunst på verdensscenen

Tegninger av forskjellig slag

Kuratorer for utstillingen er Kristoffer Dolmen og Hanne Hammer Stien.

– Vi ønsket for det første å vise ting fra arkivet etter Jåks. Siden utstillingen er på Tegnerforbundet var det viktig å vise først og fremst tegninger. Da mener vi arbeidstegninger, skisser, utkast og så videre, sier Hammer Stien.

FOTO: DAN ROBERT LARSEN / NRK

Dolmen er til daglig seniorkurator for Nordlandsmuseet og jobber særskilt med deres program for Bodø 2024.

Hammer Stien er førsteamanuensis i kunsthistorie ved Kunstakademiet og visedirektør ved Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunstfag. Begge er ved UiT Norges arktiske universitet.

– Dernest ville vi vise hvordan Jåks jobbet bredt kunsthistorisk og hvordan det påvirket hans kunst, forteller Hammer Stien.

Les også:

Lillebrors kamp vekket kjempen i Máret Ánne

Dialog med tendenser i dagens samtidskunst

De tre samiske samtidskunstnerne Laila Labba, Niilas Helander og Kurt Hermansen har blitt invitert inn i utstillingen for å bidra med nyproduserte verk.

De tre tilhører ulike generasjoner og har svært forskjellige kunstneriske praksiser.

De bidrar hver for seg til å utvide utstillingsrommet og skape forbindelser til Jåks på tvers av tid og sted.

VINDUSFOLIE: Vindusfolie inspirert av Iver Jåks laget av kunstneren Laila Labba fra Karasjok. I kunstverket ser du speilbilde av NRKs reporter og kunsthistoriker Lene Fjørtoft.

FOTO: DAN ROBERT LARSEN / NRK

Inspirert av Jåks' grafikk har Labba laget et vindusverk, som fungerer som et prisme for utstillingen.

KUNSTNER; Laila Labba er en av mange unge talentfulle samiske kunstnere. Hennes bidrag til utstillingen er en vindusfolie inspirert av Iver Jåks.

FOTO: JUNE BJØRNBACK

I en performance laget spesielt for åpningen av utstillingen går Helander i dialog med Jåks' tankeunivers.

Hermansen på sin side har laget lysdesign til utstillingen. Lyssettingen er med på å etablere en samtale mellom materialet som presenteres og omgivelsene i Tegnerforbundet.

– Kunstnere som har hentet inspirasjon fra Jåks er blant annet Joar Nango, Silje Figenschou Thoresen, Outi Pieski og Máret Ánne Sara, sier Hammer Stien.

Les også:

Marja forteller om motstand og kolonisering gjennom kunsten sin

En forkjemper for samisk kultur

Iver Jåks er regnet som en av de mest innflytelsesrike kunstnerne fra Sápmi og Nord-Norge.

Samisk kultur, tradisjon, religion og filosofi er grunnpilaren i hans virke. Han har stor betydning for etterfølgende generasjoner av samiske kunstnere frem til i dag.

STOR INNFLYTELSE: Iver Jåks har en stor innflytelse på samiske kunstnere som har kommet etter ham.

FOTO: (HARRY JOHANSEN). / NRK

Jåks var en forkjemper for samisk kultur og han bidro på mange ulike områder innenfor det samiske og det norske samfunnet, fra skoleverket til organisasjonsliv og museumsarbeid.

Spesielt viktig var hans bidrag til det samiske samfunnet i en periode der revitaliseringen av språket og kulturen skjøt fart.

Hans kunstnerskap er derfor svært mangfoldig, og han har satt dype spor.

Les også:

**Samiske klesdesignere «invaderer»
Tromsø**

Eanet ságat NRK Sámi neahttiiddus

LES FLERE SAMISKE NYHETER HER

Publisert i dag kl. 08:25

Iver Jåks

- Iver Jåks (1932-2007) var fra Kárášjohka (Karasjok), der han bodde mesteparten av livet.
- Jåks arbeidet med duodji, tegning, grafikk, maleri, relief, skulptur, kunsthåndverk og design.
- Med bakgrunn i samiske tradisjoner skapte han kunst blant annet i tre, horn, bein og skinn.
- Fra 1950-årene illustrerte Jåks også en rekke skolebøker, barnebøker, skjønnlitterære bøker, og bidro til barneprogrammer for NRK.
- Han debuterte på Den Nordnorske kunstutstilling i 1959, og dette innledet en karriere på over 40 år med tallrik deltagelse i utstillinger og en mengde offentlige oppdrag.

KORTE NYHETER

● ODDASAT - DAVVISÁMEGILLII

09:15 Iver Jåks movtiidahttá sámi dáiddáriid Iver Jåks dáiddačájáhus geasuha olbmuid. Son movttiidahttá eará sámi dáiddáriid stuorrát. Dál su dáidagat leat oaidnimis Oslos Tegner forbundet-tevdnendáidaga guovddážis. Golbma dálááiggedáiddara Laila Labba, Niillas Helander ja Kurt Hermansen leat bovdejuvvon čájáhussii mielde. Sis juohkehaš dakhá ahte čájáhuslatnja viidu ja ráhkada oktavuođaid Jåksii iešguhtet áiggis ja báikkis. –Iver Jåks lea málmmis fuomášuvvon dáiddár ja modernista, dadjá dáiddahistorihkkár ja Tegner forbund vuovdinvástideaddji Lene Fjørtoft. Čájáhus "Materialfølelse og virkekraft" rahppui golggotmánu 27. beaivve. Vássán vahkuloahpas lei fágaseminára Ánddir Ivvár Ivvár, Iver Jåks birra.

ARTIKKEL

Stort engasjement rundt Iver Jåks utstilling i Oslo

● OÐÐASAT - DAVVISÁMEGILLII

07:41 Elrávdnjehaddi badjel golbma ruvnnu Elrávnnji haddi goargnju otne logigeardásaččat Davvi-Norggas ja leage masá seamma divrras go Mátta-Norggas. Čakčat ja álgodálvve leamašan elrávnnji haddi davvin 30 ja 40 evrre gaskkas. Dál haddi lea 3.14 ruvnnu kilowahtadiimmus, maiddái Davvi-Norggas. Ja dát haddi lea otne 0900-1000 gaskkas. Dan čájeha NordPool elrávdnjebørša. Sivvan dasa lea ahte Davvi-Ruočas elrávnnji buvttadeapmi vuoliduvvo vai jogat bállejít galbmot.

ARTIKKEL

Strømprisen i nord tidobles mandag – nesten på nivå med Sør-Norge

● OÐÐASAT - DAVVISÁMEGILLII

07:24 Álkidit muohtauđđasiin dieđihéami Varsom.no neahttasiidu lea dál bargamin vai lea álkit dieđihit muohtauđđasiin. Ođas lea earret eará dat, ahte lea vejolaš almmuhit uđđasiin anonyma. Norgga energija- ja čázádatdirektoráhtii lea dehálaš, ahte olbmot dieđihit muohtauđđasiin ja lihkohisvuodain mat leat masá dáhpáhuvvan. Muhto buohkat eai daga dan. - Muhtimat eai várra dáhto namas laktásit muhtin dáhpáhussii, eage mielas dieđít go leat bártidan dahje jallošan. Soitet ballat maid váikkuhusain, dan dadjá Norgga energija- ja čázádatdirektoráhtas Kristoffer Karlsen.

FOTO: «THERMO-TRANSITT» AVDELING BØ / STATENS VEGVESEN

+ Vis flere

Opphavsrett NRK © 2022

Ansvarlig redaktør: Vibeke Fürst Haugen

Nettsjef: Hildegunn Soldal